

Vertel ons het verhaal van uw gevelsteen!

Dat vroegen we per brief aan de bewoners van een groot aantal met gevelstenen versierde panden in Bussum. We kregen daarop een aantal bijzonder leuke en leerzame reacties, die we hieronder graag met u delen.

Nol Verhagen

Brediusweg 74

Marjon van Outersterp Dreesens schrijft ons:

Ik heb het verhaal van de gevelsteen op onze woning nagevraagd bij de vorige bewoner. Hij vertelde mij het volgende: Het huis is in de oorlog geconfisqueerd geweest door de Duitsers. Het pand was helemaal uitgewoond en na de oorlog is het geheel opgeknapt door de nieuwe bewoners. Zij hebben de gevelsteen van de Phoenix geplaatst. Phoenix (*Feniks, een mythische vogel die na een bepaalde periode verbrandt, waarna uit zijn as een nieuwe jonge feniks verrijst*) staat voor vernieuwing, wedergeboorte en het begin van een nieuw leven. De keuze voor de Phoenix refereert waarschijnlijk aan de tijd van de opbouw na een moeilijke periode. Dit verhaal is niet terug te vinden op papier, maar heeft de vorige bewoner ooit gehoord van iemand die bij hem langs kwam.

(Zie over deze gevelsteen ook het volgende artikel)

Laan van Suchtelen van de Haare 12

Jaap Zwemmer vertelt:

Ons huis is gebouwd in 1910 onder architectuur van A.R. Wittop Koning, een leerling van K.P.C. de Bazel. Hij bouwde het voor zichzelf. Na een echtscheiding verkocht hij het in 1914 aan H. Bosboom. In 1924 is het huis onder architectuur van dezelfde architect uitgebreid met een zijgevel. Toen is in de voorgevel boven de voordeur de gevelsteen met twee merels op een nest en het onderschrift DE MEERLE aangebracht. Tevens is op de schoorsteen op de zijgevel een windwijzer in de vorm van een merel geplaatst. De gevelsteen is gemaakt door beeldhouwer Willem Valk (1898 –1977). Hij staat als beeldhouwer vermeld in Wikipedia en wordt daar ook aangeduid als officieus stadsbeeldhouwer van Groningen. Hij werkte ook voor Wittop Koning die zich na zijn vertrek uit Bussum als architect in Groningen vestigde. De kosten van de gevelsteen blijken uit een in mijn bezit zijnde kwitantie van Willem Valk van 9 februari 1925 ad fl. 138,60 'voor het maken van een model en het uitvoeren van een gevelsteen in zandsteen voor den heer H. Bosboom te Bussum, voor het schilderen, inpakken en verzenden'. Op de kwitantie staat in handschrift 'acc. Wittop Koning' en ook 'Villa De Meerle'. Over de oorsprong van de naam is niets bekend. Waarschijnlijk heeft het grote aantal merels in de tuin als inspiratie gediend.

Fortlaan 1

L.F.C. van Till laat ons weten:

Onze familie betrok in 1946 Huize de Boomgaard uit 1917. Ik herinner me dat op de plaats waar nu school De Opmaat staat (aan het Lomanplein) een groot wit huis stond waar een oude dame woonde, Mevr. Moenking. Om dit huis lag ooit een grote tuin die zich uitstreckte van het Lomanplein tot de Zwarteweg en van de Fortlaan tot de Floralaan. Het hoge witte huis aan de Floralaan (hier woont nu Ad Visser) was het koetshuis van het grote huis. Die tuin werd verkaveld en ons huis werd gebouwd op de plek waar de boomgaard was. Ik herinner me nog dat wij vele vruchtbomen (appel , peer, noot) en bessenstruiken in onze tuin hadden. Thans zijn nog 2 peren- en 1 notenboom over! Dit is wat ik weet over de herkomst van de gevelsteen. Wel zij aangetekend dat het grote witte huis plaats heeft moeten maken voor een foeilelijk gebouw (eerst de Gooiland Mavo, toen De Opmaat en straks de Koningin Emmaschool). Dit is de buurt niet ten goede gekomen!

Kapelstraat 14

Van Wilma van Klooster vernamen we het volgende:

De gevelsteen bestaat uit een geglaazuurd tegeltableau met de afbeelding van een boerderij met hooiberg. In het pand bevond zich begin 1900 slagerij Jenster. Op de gevel stond (eveneens in geglaazuurde tegels): 'Eerste Bussumsche Varkensslachterij'. Helaas zijn deze tegels in het verleden door plaatsing van gevelkachels verloren gegaan. De overige kenmerken van het pand zoals glas-in-loodramen, de bijzondere geklinknagelde boog en de hardstenen zuilen zijn gelukkig bewaard gebleven. Tegenover dit pand stond de boerderij die is afgebeeld op de gevelsteen van de familie Jenster. Nr14 Mannenmode is nu al 35 jaar in dit pand gevestigd, waarbij wordt getracht de nostalgische uitstraling van het pand te behouden.

Koningslaan 14A

De bewoner meldt:

Uit een gesprek dat wij na de aankoop en verbouwing van ons huis met de zoon van de architect/bouwer van het huis voerden bleek het volgende. Het huis is gebouwd door de heer Simon Warmer jr, architect te Bussum, als woonhuis annex kantoor in 1968 of 1969. Het stuk grond waarop het gebouwd is, had hij overigens al in december 1960 gekocht. De gevelsteen met een man in een zeilboot die naar de ondergaande zon vaart, is gemaakt door een broer van de heer Warmer, die eveneens architectuur studeerde. Deze moest voor zijn studie een werkstuk in steen maken dat 'pluk den dag' moest verbeelden en dit werkstuk is als gevelsteen aan het huis gebruikt. De heer Warmer en zijn broer waren geen zeilers en er is ook geen bijzondere band met het huis.

Meijerkamplaan 18

Van Marcus van der Heide, bekend publicist en uitgever van de Gooibergers, kregen we een uitvoerige reactie, onder meer over de perikelen rond de omzetting van de een deel van de Gooiberg naar Meijerkamplaan, die hem na al die jaren nog steeds hoog zit:

Het pand, een dubbel woonhuis, stamt uit 1917. De bouwaanvraag van de eigenaar van de grond, aannemer R. Schipper (van Stationsweg 20 te Bussum) is van 26 september 1916. De gevraagde vergunning werd op

3 oktober 1916 verleend en op 12 oktober "aan den aanvrager uitgereikt". Oorspronkelijk had het huis een plat dak. De bouwtekeningen van de uitbreiding met schuin dak zijn van 1934. Duidelijk is dat een landelijk tafereel uit de buurt afgebeeld wordt: deze werd vooral gekenmerkt door een aantal boerderijen. Alleen die van Plaggenweg 5 bestaat nog, nieuw opgebouwd. Dan de naam van de gevelsteen: 'Nieuw Gooiberg'. Van 1889 tot 1917 lag aan het einde van de Gooiberg – deels onder de huidige Algemene Begraafplaats dus – een gemeentelijke stortplaats, waar haardas, huisvuil en de inhoud van beer- en zinkputten gedumpt werden. Als aandenken aan deze 'berg' afval kan de naam Nieuw Gooiberg niet toepasselijker. Opvallend is nog dat de oprit van Gooiberg 23/Meijerkamplaan 18 glooiend is! Bij het doortrekken van de Gooiberg in de jaren tachtig koos de gemeente ervoor de twee betreffende huisnummers 23 en 25 om te nummeren naar Meijerkamplaan, respectievelijk nummer 18 en 16. Waarom niet gewoon 'Nieuw Gooiberg'? Om Meijerkamplaan 14 te bereiken moet de argeloze bezoeker nu twee straten kruisen, de Spoorlaan en de Nieuw Hilversumseweg, niet bepaald logisch. Om de gevelsteen toch alle eer aan te doen heeft de huidige bewoner zich als uitgever 'Gooibergers' genoemd.

Ons zonnig oord

Frans Dols

Menig wandelaar of fietser op de H. Kamerlingh Onnesweg zal in de loop der jaren wel eens zijn oog

hebben laten vallen op de luifel van het hoekhuis nummer 66 met daarop de tekst: Ons zonnig oord. Achter deze wat klassieke spreuk blijkt een verhaal te zitten. Het hoekhuis is opgeleverd in het voorjaar van 1940, net voor de oorlog met als eerste bewoners de familie Swen. Daan Swen was een vooraanstaande figuur in de Bussumse samenleving: hij was directeur van een houtverwerkingsbedrijf, ouderling in de gereformeerde Wilhelminakerk en actief in de plaatselijke politiek. Ook steunde hij waar mogelijk het verzet tegen de Duitse overheersing. Het verhaal gaat dat op het vlierinkje van de uitbouw het verzet af en toe wapens verstopte.

Ook de naam van het huis, in de loop van de oorlog op de luifel geschilderd, lijkt een daad van stil verzet te zijn geweest. *Ons zonnig oord* staat voor O.Z.O., wat in de oorlog voor de goede verstaander *Oranje Zal Overwinnen* betekende. Alle latere bewoners hebben de spreuk op de luifel in ere gehouden.

